

Premiebefrielse- försäkring och sjukpension

Försäkringsvillkor
Enligt Kooperationens tilläggspension avdelning 1
och Pensionsplan för ombudsmän/funktionärer
inom LO och LO-förbunden
Folksam ömsesidig livförsäkring
Gäller från och med 1 januari 2017

Folksam

Folksam kooperativa tjänstepensioner
106 60 Stockholm
020-485 485

Innehåll

Förkortningar	4
1. Försäkringsavtalet	5
2. Premien	6
3. Hälsokrav	7
4. Pensionsmedförande lön	7
5. Premiefrielseförsäkring	8
5.1 Premiefrielse vid sjukdom eller olycksfall	8
5.2 Premiefrielse vid föräldraledighet med föräldrapenning med anledning av eget barns födelse/adoption.....	9
5.3 Premiefrielse vid föräldraledighet med tillfällig föräldrapenning vid vård av eget barn	9
5.4 Ersättningens storlek	9
5.5 Värdesäkring	10
6. Sjukpension	10
6.1 Ersättningens storlek	10
7. Anmälan	11
8. Tidpunkt för utbetalning av sjukpension samt räntebestämmelser	12
8.1 Felaktigt utbetalt belopp.....	12
8.2 Oriktig uppgift.....	12
8.3 Räntebestämmelser	12
9. Efterskydd	12
10. Avgifter och skatter	13
10.1 Avgifter	13
10.2 Skatter	13
11. Fördelning av överskott	13
12. Skaderegistrering	13
13. Begränsning av ansvar	13
14. Folksams behandling av personuppgifter	14
15. Motverkande av penningtvätt och finansiering av terrorism	14
16. Ändring av försäkringsvillkor	15
17. Tolkning av försäkringsvillkor	15
18. Om du inte är nöjd	15
18.1 Vänd dig först till oss på Folksam	15
18.2 Din rätt till överprövning av ditt ärende	15
18.3 Kundombudsmannen Folksam.....	15
18.4 Nämnder.....	16
18.5 Allmän domstol.....	16
18.6 Konsumentvägledning	16
19. Begreppsförklaringar	17

Förkortningar

ABF	Arbetarnas Bildningsförbund
AFF	Arbetar Fackets Funktionärsklubb
AFO	Arbetarrörelsens Förhandlingsorganisation
Byggnads	Svenska Byggnadsarbetareförbundet
Handels	Handelsanställdas förbund
FTF	Facket för försäkring och finans
IF Metall	Industrifacket Metall
KFO	Arbetsgivarföreningen KFO
LO	Landsorganisationen i Sverige
Målareförbundet	Svenska Målareförbundet

1. Försäkringsavtalet

Försäkringsgivare

Försäkringsgivare för premiefrielseförsäkring och sjukpension inom Kooperationens tilläggspension avdelning 1 och Pensionsplan för ombudsmän/funktionärer inom LO och LO-förbunden är Folksam ömsesidig livförsäkring med organisationsnummer 502006-1585, i dessa försäkringsvillkor benämnt Folksam. Pensionsplanerna benämns i dessa försäkringsvillkor gemensamt för KTP 1. Styrelsen har sitt säte i Stockholm. Huvudkontorets adress är Bohusgatan 14, 106 60 Stockholm. För mer information om bolaget, gå in på folksam.se.

Kollektivavtalsparter

Försäkringsvillkoren baseras på överenskommelser mellan nedanstående kollektivavtalsparter

- KFO och Handels
- KFO och FTF
- KFO och Handels (försäkringsbranschen)
- KFO och Akademikerförbunden inom KFO-området¹
- AFO och Handels
- ABF och Handels
- AFO-AFF samt LO, IF Metall, Byggnads, Handels, GS-Facket för Skogs-, Trä och Grafisk bransch, Målareförbundet och dess motparter på central och lokal nivå

Försäkringsvillkoren är gällande från och med 1 juli 2015 och fastställda av Folksam, efter godkännande av kollektivavtalsparterna. För försäkringsfall som inträffat tidigare än 1 juli 2015 gäller de villkor som gällde då försäkringsfallet inträffade. Aktuella försäkringsvillkor finns på folksam.se.

Kollektivavtalsparterna har träffat avtal med KPA Pensionservice AB organisationsnummer 556569-1077, med bifirma Pensionsvalet PV, om administration av KTP 1. Detta innebär bland annat att Pensionsvalet PV för Folksams räkning tecknar, ändrar och avslutar anslutningsavtal, samlar in information som ska ligga till grund för förmåner och premier, utför hälsoprövning, fakturerar premier, utfärdar försäkringsbesked samt lämnar generell information om KTP 1 till försäkringstagare och försäkrad. Pensionsvalet PV företräder därmed Folksam i dessa uppgifter.

Tecknande av försäkringsavtal

Arbetsgivare som önskar teckna KTP 1 för sina anställda ska teckna ett anslutningsavtal med Pensionsvalet PV. Därigenom tecknas också försäkringsavtal med Folksam om premiefrielseförsäkring och sjukpension.

Försäkringsavtal har slutits i och med att Pensionsvalet PV mottar av arbetsgivaren underskrivet anslutningsavtal och det är från och med denna tidpunkt som Folksams ansvarighet inträder. Omfattas någon tjänsteman av i kollektivavtalet angiven garantibestämmelse, ska försäkringens ikraftträdande ske senast från och med den tidpunkt då garantin börjar gälla.²

Försäkringsavtalets omfattning

Arbetsgivaren anmäler sina anställda, deras löner och andra omständigheter som påverkar premier och förmåner för premiefrielseförsäkring och sjukpension till Pensionsvalet PV som, enligt vid var tid gällande bestämmelser om KTP 1, avgör huruvida och på vilka villkor den anställda kan beviljas försäkring.

Arbetsgivaren är skyldig att lämna uppgifter om den anställdes hälsotillstånd som erfordras för bedömning av Folksams risk, se Hälsokrav.

¹ I Akademikerförbunden inom KFO-området ingår förbunden Jusek, Civilekonomerna och Sveriges Ingenjörer.

² För Pensionsplan för ombudsmän/funktionärer inom LO och LO-förbund saknas bestämmelser om garanti.

För försäkringsavtalet gäller vid var tid gällande överenskommelser i tillämpliga delar mellan kollektivavtalsparterna enligt ovan, dessa försäkringsvillkor, för Folksam vid var tid gällande försäkringstekniska regler, försäkringsavtalslagen (2005:204) och svensk lag i övrigt.

Anställd som lämnat anställning innan pensionsåldern uppnåtts och som inte tillträtt anställning hos annan arbetsgivare inom KTP 1 eller tecknat fortsättningsförsäkring eller vars premiebetalning upphört, omfattas inte längre av premiefrielseförsäkring eller sjukpension.

Försäkringsavtalets upphörande

Försäkringsavtal med Folksam kan inte sägas upp av någon part så länge arbetsgivaren, beträffande någon kategori av anställda, är bunden av kollektivavtal som medför att anställd omfattas av i KTP 1 angiven garantibestämmelse.³ Försätts arbetsgivaren i konkurs eller inleds ett likvidationsförfarande har Folksam, genom Pensionsvalet PV, rätt att säga upp försäkringsavtalet till upphörande från den tidpunkt då konkursen respektive likvidationen avslutas.

Är arbetsgivaren inte bunden av kollektivavtal gäller försäkringsavtalet till dess det skriftligen sagts upp av arbetsgivaren eller Folksam genom Pensionsvalet PV. Försäkringsavtalet upphör tidigast vid utgången av månaden efter att uppsägningen avsänts. Folksam, genom Pensionsvalet PV, har rätt att säga upp försäkringsavtalet om arbetsgivaren inte betalat premien i rätt tid eller på annat sätt bryter mot villkoren i försäkringen.

Försäkrad

Försäkrad är den anställda på vars liv och hälsa försäkringen gäller. I fråga om rätten till pension avses varje försäkrad som försäkringstagare.

Försäkringstagare

Försäkringstagare är den anställdes arbetsgivare som tecknar försäkringen med den anställda som försäkrad.

Om någon uppgift som försäkringstagaren har lämnat är oriktig eller ofullständig gäller vad som anges för ett sådant fall i försäkringsavtalslagen och i Folksams försäkringstekniska regler. Om sådan uppgift har lämnats av den försäkrade tillämpas vad som skulle ha gällt om uppgiften lämnats av försäkringstagaren.

Basbelopp

Med prisbasbelopp och inkomstbasbelopp menas de belopp som fastställs varje år i enlighet med regler i Socialförsäkringsbalken (2010:110).

Förfogande över försäkringen

Försäkringen får inte pantsättas, belånas, återköpas och inte heller ändras på så sätt att den upphör att vara pensionsförsäkring enligt inkomstskattelagen (1999:1229). Ett förfogande i strid med denna bestämmelse är utan verkan.

Kontrolluppgifter

Folksam lämnar i förekommande fall kontrolluppgifter enligt skatteförfarandelagen (2011:1244).

2. Premien

Arbetsgivaren ska betala hela premien för anställd som omfattas av premiefrielseförsäkring och sjukpension, så länge anställningen består. Premien betalas enligt faktura till Pensionsvalet PV, som vidarebefordrar premien till Folksam. Vid betalning efter förfallodagen debiteras ränta med den räntesats som Folksam bestämt ska gälla vid varje tidpunkt.

Premierna kan också betalas av garantimedel enligt KTP-planens garantibestämmelser.⁴

³ För Pensionsplan för ombudsmän/funktionärer inom LO och LO-förbund saknas bestämmelser om garanti.

Premien ska betalas från och med den månad då den anställde omfattas av försäkringarna, till och med månaden före den månad då ordinarie pensionsålder uppnås, eller den försäkrade påbörjar helt uttag av sin ålderspension, försäkringsavtalet upphör eller inte längre gäller för den anställde. Är pensionsåldern lägre än 65 år ska dock premie betalas till och med månaden då pensionsåldern uppnås.

För försäkrad som enligt överenskommelse med arbetsgivaren kvarstår i tjänst efter 65 års ålder och där arbetsgivaren fortsättningsvis lönerapporterar till Pensionsvalet PV, ska arbetsgivaren betala premier för sjukpension så länge anställningen består.

Premiernas storlek fastställs av Folksam enligt gällande försäkringstekniska regler och gäller för ett kalenderår i taget, om inte annat beslutas av Folksam.

Arbetsgivare som tecknat försäkring senare än vad som enligt överenskommelsen ålegat denne ska betala premie jämte ränta från den dag premien skulle ha förfallit om försäkringen hade tecknats i tid.

3. Hälsokrav

För att försäkringsskyddet ska inträda krävs att den försäkrade genomgått och blivit godkänd enligt Folsams gällande krav beträffande arbetsförmåga och hälsotillstånd (hälsoprövning). Folksam har rätt att, efter inhämtande av samtycke från den försäkrade, infordra de uppgifter och handlingar som behövs för bedömning av den försäkrades hälsa. Bedömningen av hälsotillståndet får grundas på uppgifter som lämnas av den försäkrade, Försäkringskassan, läkare, vårdinrättning eller liknande. Bedömningen av arbetsförmågan får dessutom grundas på uppgifter som lämnas av arbetsgivaren.

Är hälsotillståndet inte normalt kan premien bli förhöjd, försäkringen ges restriktion eller ansökan avslås.

Eventuell hälsoprövning som krävs för att få rätt till försäkringen görs av Pensionsvalet PV och Folksam.

4. Pensionsmedförande lön

Premiefrielse respektive sjukpension beräknas på den lön som arbetsgivaren rapporterat in till Pensionsvalet PV, den så kallade pensionsmedförande lönen. Vid beräkning av ersättningens storlek använder Folksam den lön som rapporterats in under de tolv kalendermånader som närmast föregår insjuknandedagen respektive första dag för föräldraledighet under den anmälda perioden.

Om den försäkrade inte omfattats av KTP 1 under en hel tolv månadersperiod ska en genomsnittsberäkning ske utifrån de antal månader den försäkrade omfattades av KTP 1 under tolv månadersperioden som närmast föregått insjuknandedagen respektive första dagen för föräldraledigheten.

Om den försäkrade under tolv månadersperioden haft fler arbetsgivare än den nuvarande beräknas lönegenomsnittet endast på den pensionsmedförande lönen från den nuvarande anställningen.

Har den försäkrade mer än en anställning inom KTP 1 beräknas pensionsmedförande lönen separat för varje anställning.

⁴ För Pensionsplan för ombudsmän/funktionärer inom LO och LO-förbund saknas bestämmelser om garanti.

5. Premiefrielseförsäkring

Premiefrielse innebär vid försäkringsfall att Folksam istället för arbetsgivaren helt eller delvis betalar premien för den försäkrades ålderspension och i förekommande fall valbart familjeskydd enligt KTP 1.

Premiefrielse gäller för ålderspensionspremier inom KTP 1 enligt de nivåer för ålderspension som anges i respektive pensionsplan. Vid premiefrielse betalar Folksam ålderspensionspremien till det försäkringsbolag som den försäkrade har valt för sin ålderspension.

Arbetsgivaren har rätt till premiefrielse när den anställda är:

- arbetsoförmögen på grund av sjukdom eller olycksfall. Sjukanmälan krävs i vissa fall, se Anmälan.
- föräldraledig med föräldrapenning med anledning av eget barns födelse/adoption.
- föräldraledig med tillfällig föräldrapenning vid vård av eget barn.

Arbetsgivarens rätt till premiefrielse inträder tidigast från och med den månad den anställda fyller 25 år och gäller längst till och med kalendermånaden före den under vilken 65 års ålder uppnås. Vid arbetsoförmåga på grund av sjukdom eller olycksfall kan ersättning beviljas även efter anställningstid, se Efterskydd.

Premiefrielse kan endast gälla för premier som är avtalade att betalas fortlöpande varje månad.

Premiefrielse gäller så länge den försäkrade får ersättning från Försäkringskassan.

Om den försäkrade tar ut ålderspension från KTP 1 före 65 år, har arbetsgivaren inte rätt till premiefrielse till den del som uttaget av ålderspension avser. Avlider den försäkrade innan pensionsåldern gäller premiefrielsen till och med dödsfalls månaden.

Den sammanlagda årliga ersättningen från den försäkrades samtliga premiefrielseförsäkringar, tecknade enligt dessa försäkringsvillkor, kan aldrig överstiga 100 inkomstbasbelopp. Detta gäller oavsett antalet anställningar. Högsta möjliga ersättning för varje kalenderdag är en trehundra sextiofemtedel av detta belopp.

5.1 Premiefrielse vid sjukdom eller olycksfall

Arbetsgivarens rätt till premiefrielse inträder när den anställda är arbetsoförmögen till minst 25 procent.

Den anställda anses arbetsoförmögen under tid då ersättning från Försäkringskassan enligt Socialförsäkringsbalken betalas ut i form av sjukpenning, rehabiliteringspenning, sjukersättning, aktivitetsersättning eller liknande till minst 25 procent. Detsamma gäller när den försäkrade uppbär livränta till följd av arbetsskada enligt Socialförsäkringsbalken utan att samtidigt uppbära sjukersättning eller aktivitetsersättning.

Arbetsoförmågan ska ha uppkommit under försäkringstiden i Folksam. Om arbetsoförmågan var nedsatt vid anställningens början och nedsättningen oavbrutet består, omfattar premiefrielsen endast en senare inträffad ytterligare nedsättning av arbetsoförmågan med minst 25 procent. Premiefrielsen är proportionell mot graden av arbetsoförmåga.

Arbetsgivaren har rätt till premiefrielse för tid utöver sjuklöneperiod enligt lag om sjuklön. För försäkrad som saknar rätt till sjuklön gäller premiefrielse från och med den första sjukpenningdagen.

För fortsatt premiefrielse, efter 3 månaders arbetsoförmåga, krävs att en sjukanmälan görs enligt gällande rutin. Inkommer ingen sjukanmälan avbryts premiefrielsen.

5.2 Premiefrielse vid föräldraledighet med föräldrapenning med anledning av eget barns födelse/adoption

Premiefrielse gäller när den försäkrade är föräldraledig med föräldrapenning från Försäkringskassan med anledning av eget barns födelse eller adoption. Premiefrielsen gäller från första dagen och i högst 390 dagar med föräldrapenning per födelse eller adoption oberoende av antal barn per förlossning eller adoption.

Premiefrielse gäller också vid tillfällig föräldrapenning med anledning av eget barns födelse eller adoption.

Vid uttag av föräldraledighet i form av förkortning av normal arbetstid förlängs premiefrielsen proportionellt mot förkortningen av arbetstiden, dock längst till dess barnet fyllt 8 år eller avslutat sitt första skolar.

5.3 Premiefrielse vid föräldraledighet med tillfällig föräldrapenning vid vård av eget barn

Premiefrielse gäller när den försäkrade är föräldraledig med tillfällig föräldrapenning från Försäkringskassan vid vård av eget barn. Premiefrielse gäller från första dagen.

5.4 Ersättningens storlek

Premiefrielsens storlek beräknas utifrån den försäkrades pensionsmedförande lön enligt punkt 4 ”Pensionsmedförande lön” i detta försäkringsvillkor och de ersättningsnivåer som anges i respektive pensionsplan. Beräkningen sker utifrån det inkomstbasbelopp som gällde dagen före den dag då rätt till premiefrielse inträder.

För varje kalenderdag arbetsgivaren är berättigad till premiefrielse är ersättningen en tredrasextiofemtedel av den årliga ersättningen.

Ersättningens storlek är beroende av graden av arbetsoförmåga respektive föräldraledighet i den försäkrade anställningen. Graden av arbetsoförmåga respektive föräldraledighet kan vara 25, 50, 75 eller 100 procent. Vid fullständig arbetsoförmåga gäller rätt till hel premiefrielse. Ändras graden av arbetsoförmåga eller föräldraledighet för den försäkrade, ändras ersättningen från premiefrielseförsäkringen i motsvarande grad – det vill säga proportionellt.

Så länge premiefrielse beror på sjukdom eller olycksfall och den försäkrade har sjukpenning eller liknande dagberäknad ersättning från Försäkringskassan, beräknas Folksamns ersättning på oförändrad pensionsmedförande lön respektive basbeloppsgränser. Övergår ersättningen från Försäkringskassan till sjuk- eller aktivitetsersättning fortsätter samma pensionsgrundande lön och basbeloppsgränser att gälla.

För försäkrad som arbetar deltid, är partiellt arbetsoförmögen och får ersättning från Försäkringskassan och där arbetsgivaren har premiefrielse, ska beräkning av ändrad premiefrielse motsvarande ytterligare försämrad arbetsförmåga, göras utifrån inkomsten motsvarande deltidsarbetet. Omfattas den försäkrade inte av KTP 1 till den del han/hon arbetar deltid, medför den utökade arbetsoförmågan ingen ökad rätt till premiefrielse.

Höjs graden av sjuk- eller aktivitetsersättning inom tolv månader efter Försäkringskassans tidigare beslut beräknas ersättningen på samma pensionsmedförande lön och basbeloppsgränser som tidigare. Sker höjningen efter tolv månader ska ny genomsnittsberäkning av lön göras. Insjuknar den försäkrade och får sjukpenning utöver redan beslutad sjuk- eller aktivitetsersättning, ska alltid ny genomsnittsberäkning av lön göras.

Föräldraledighet

Vid premiefrielse med anledning av den försäkrades föräldraledighet beräknas ersättningen på samma pensionsmedförande lön under hela ersättningsperioden, även om graden av föräldraledighet, och därmed graden av premiefrielse, ökar eller minskar. Med ersättningsperiod avses den period av föräldraledighet som den försäkrade anmält till Försäkringskassan.

5.5 Värdesäkring

Vid kvarstående oavbruten ersättningsrätt ändras den försäkrades pensionsmedförande lön vid varje årsskifte som inträffar efter det att rätten till premiebefrielse inträtt. Ändringen motsvarar inkomstbasbeloppets förändring per den 1 januari.

6. Sjukpension

Rätt till sjukpension finns då försäkrad är arbetsoförmögen och har ersättning från Försäkringskassan enligt Socialförsäkringsbalken i form av sjukpenning, rehabiliteringspenning, sjukersättning, aktivitetsersättning eller liknande till minst 25 procent. Detsamma gäller för försäkrad som uppbär livränta till följd av arbetsskada enligt Socialförsäkrings utan att sam-tidigt uppbära sjukersättning eller aktivitetsersättning.

Arbetsoförmågan ska ha uppkommit under försäkringstiden i Folksam. Arbetsoförmågan måste minst uppgå till 25 procent. Arbetsoförmåga som uppkommit innan försäkringstiden i Folksam måste ha ökat med minst 25 procent under försäkringstiden i Folksam för att rätten till sjukpension ska inträda. Ökningen av arbetsoförmågan beräknas utifrån den arbetstid i anställningen som försäkring för sjukpension grundas på.

För att ha rätt till sjukpension ska den försäkrades arbetsoförmåga ha varat i mer än 90 kalenderdagar i följd, så kallad karenstid. Om arbetsoförmågan inte varat i mer än 90 dagar i följd, men den försäkrade under den senaste tolv månadersperioden har varit sjuk vid flera tillfällen, inträder rätt till sjukpension efter det att den försäkrade varit arbetsoförmögen i sammanlagt 105 kalenderdagar under perioden. I de 90 respektive 105 dagarna medräknas inte sjuktid före det att KTP-planen har börjat gälla för den försäkrade. Med KTP-planen avses här såväl för-månsbestämt pensionsreglemente för funktionärer/ombudsmän som KTP-planens avdelning 1 och 2. I karenstiden räknas endast tid efter det att försäkringen börjat gälla för den försäkrade. För försäkrad som får aktivitetsersättning eller sjukersättning utan föregående sjukskrivning kan Folksam besluta om avkortning av karenstiden.

Rätt till sjukpension gäller från och med dagen efter det att karenstiden är uppnådd. Uppnås karenstiden under tid då aktivitetsersättning eller sjukersättning betalas ut, gäller rätt till sjukpension från och med månaden efter den dag, då karenstiden är uppnådd.

Rätt till sjukpension gäller tidigast från och med 18 års ålder och som längst till ingången av den månad då den försäkrade fyller 65 år eller till dess den försäkrade dessförinnan avlider. Om den försäkrade före 65 år tar ut ålderspension från KTP 1, har den försäkrade inte rätt till sjukpension till den del som uttaget av ålderspension avser.

Försäkrad, som kvarstår i anställning efter 65 års ålder, och för vilken arbetsgivaren fortsätter att lönerapportera till Pensionsvalet PV, kan ha rätt till sjukpension som längst till och med den 180:e sjukpenningdagen om han/hon blir arbetsoförmögen på grund av sjukdom eller olycksfall samt får rätt till sjukpenning från Försäkringskassan.

6.1 Ersättningens storlek

Sjukpensionens storlek beräknas utifrån den försäkrades pensionsmedförande lön enligt punkt 4 ”Pensionsmedförande lön” i detta försäkringsvillkor och de ersättningsnivåer som anges i respektive pensionsplan. Beräkningen sker utifrån det basbeloppsgränser som gällde dagen före den då rätt till premiebefrielse inträder.

Sjukpension på lönedel upp till 7,5 prisbasbelopp ska minskas med livränta till följd av arbets-skada enligt Socialförsäkringsbalken eller ersättning på grund av ersättningsplikt som åligger staten.

Ersättningens storlek är beroende av graden av arbetsoförmåga i den försäkrade anställningen. Graderna av arbetsoförmåga kan vara 25, 50, 75 eller 100 procent. Vid fullständig arbetsoförmåga gäller rätt till hel sjukpension. Ändras graden av arbetsoförmåga för den försäkrade, ändras sjukpensionen i motsvarande grad – det vill säga proportionellt.

Så länge den försäkrades rätt till sjukpension beror på sjukdom eller olycksfall och den försäkrade har sjukpenning eller liknande dagberäknad ersättning från Försäkringskassan, beräknas Folksam ersättning på oförändrad pensionsmedförande lön respektive basbeloppsgränser. Övergår ersättningen från Försäkringskassan till sjuk- eller aktivitetsersättning fortsätter samma pensionsgrundande lön och basbeloppsgränser att gälla.

För försäkrad som arbetar deltid, är partiellt arbetsförmögen och får sjuk- eller aktivitetsersättning från Försäkringskassan och samtidigt får sjukpension från Folksam, ska beräkning av ändrad sjukpension motsvarande ytterligare försämrad arbetsförmåga, göras utifrån inkomsten motsvarande deltidsarbetet. Omfattas den försäkrade inte av KTP 1 till den del han/hon arbetar deltid, medför den utökade arbetsförmågan ingen ökad rätt till sjukpension.

Höjs graden av sjuk- eller aktivitetsersättning inom tolv månader efter Försäkringskassans tidigare beslut beräknas ersättningen på samma pensionsmedförande lön och basbeloppsgränser som tidigare. Sker höjningen efter tolv månader ska ny genomsnittsberäkning av lön göras. Inskjutar den försäkrade och får sjukpenning utöver redan beslutad sjuk- eller aktivitetsersättning, ska alltid ny genomsnittsberäkning av lön göras.

7. Anmälan

Anmälan om premiefrielse

Om rätt till premiefrielse inträder 1 november 2013 eller senare krävs ingen anmälan om premiefrielse från arbetsgivaren om inte Folksam eller Pensionsvalet särskilt begär det. Från och med denna tidpunkt får Folksam normalt löpande uppgifter om sjukperioder och föräldraledighet från Försäkringskassan.

Om rätt till premiefrielse inträder 31 oktober 2013 eller tidigare ska arbetsgivaren snarast möjligt sända en skriftlig anmälan till Pensionsvalet PV, som vidarebefordrar anmälan till Folksam.

För fortsatt premiefrielse efter tre månaders arbetsförmåga krävs att en sjukanmälan görs. Inkommer ingen sjukanmälan avbryts premiefrielsen. Om Folksam tar beslut om att avbryta premiefrielsen och anmälan senare inkommer som styrker rätt till sjukpension efter 3 månaders arbetsförmåga ska avbruten premiefrielse återupptas från tidpunkten för avbrottet. I dessa fall ansvarar Folksam inte för eventuell förlust av avkastning och återbäring.

Anmälan om sjukpension

När rätt till sjukpension inträder ska arbetsgivaren snarast möjligt sända en skriftlig anmälan till Pensionsvalet PV, som vidarebefordrar anmälan till Folksam.

Arbetsgivaren är skyldig att snarast meddela Pensionsvalet PV om den försäkrades ersättning från den allmänna försäkringen ändras eller upphör. Arbetsgivaren ska även lämna uppgift till Pensionsvalet PV om andra förhållanden som kan påverka rätten till sjukpension.

Om anställningen upphört och den försäkrade omfattas av efterskydd ska den försäkrade själv anmäla sjukfall till Pensionsvalet PV, se Efterskydd.

Försäkrad som begär eller får sjukpension, ska utan kostnad för Folksam lämna de uppgifter och eventuella läkarutlåtanden om sjukdomen eller olycksfallet, och den därmed följande arbetsförmågan, som Folksam begär.

Inkommer inte sjukanmälan som ger rätt till sjukpension finns inte rätt till fortsatt premiefrielse efter tre månaders arbetsförmåga.

8. Tidpunkt för utbetalning av sjukpension samt räntebestämmelser

Utbetalning av sjukpension ska normalt ske senast en månad efter det att Folksam har fått in fullständiga underlag för utbetalning. Om det finns anledning att utreda om någon uppgift som lagts till grund för försäkringsavtalet varit oriktig eller ofullständig, behöver utbetalning dock inte ske förrän en månad förflutit efter det att sådan utredning avslutats. Utredningen ska bedrivas skyndsamt.

Sjukpension betalas ut månadsvis i efterskott. Rätt till sjukpension föreligger från och med dagen efter den dag då karenstiden är uppnådd. Sjukpension utbetalas till och med den sista dagen i sjukperioden, dock längst till och med månaden före den försäkrades ordinarie pensionsålder, till och med den månad då den försäkrade avlider eller då den försäkrades rätt till sjukpension enligt avtal annars upphör.

Försäkrad som kvarstår i anställning, efter 65 års ålder och därefter blir arbetsförmögen på grund av sjukdom eller olycksfall samt får rätt till sjukpenning från Försäkringskassan, få sjukpension från Folksam som längst till och med den 180:e sjukpenningdagen.

Folksam har rätt att ändra tid för vilken utbetalningen avser (utbetalningstermin) och utbetalningstid om pensionsbeloppet per utbetalningstillfälle är lägre än 0,4 procent av prisbasbeloppet.

Pensionen betalas ut till det bankkonto eller plusgirokonto som den försäkrade anger, eller på annat sätt som överenskommit med den försäkrade.

8.1 Felaktigt utbetalt belopp

Om försäkringstagare eller försäkrad lämnat sådan uppgift till Folksam att utbetalning skett till fel mottagare kan inte Folksam göras ansvarig gentemot den rättmätiga mottagaren.

Om försäkrad har erhållit utbetalning med för högt belopp eller för tid då denne inte haft rätt till utbetalningen, kan Folksam återkräva eller kvittningsvis återta det felaktigt utbetalda beloppet.

8.2 Oriktig uppgift

Oriktiga uppgifter kan leda till att försäkringen blir helt eller delvis ogiltig och att utbetalning nekas eller sänks.

8.3 Räntebestämmelser

Utbetalning av sjukpension senast en månad efter det att Folksam mottagit fullständigt underlag för utbetalningen. Sker utbetalning vid ett senare tillfälle utgår dröjsmålsränta enligt räntelagen (1975:635).

Även om dröjsmål inte föreligger utges ränta motsvarande referensräntan minskad med två procentenheter från och med den 31 dagen efter att belopp förfallit till betalning. Referensräntan fastställs av Riksbanken varje kalenderhalvår.

Ränta utbetalas inte om den sammanlagda räntan understiger 0,5 procent av prisbasbeloppet.

9. Efterskydd

Premiefrielseförsäkring och sjukpension fortsätter att gälla, med så kallat efterskydd, som längst i tre månader efter att anställningen har upphört eller då arbetsgivarens försäkringsavtal med Folksam avseende KTP 1 är uppsagt och uppsägningen har trätt i kraft. Den försäkrade får dock inte ha fyllt 65 år eller dessförinnan påbörjat utbetalning av ålderspension från KTP 1 eller genom en ny anställning omfattas av premiefrielseförsäkring och sjukpension som är likvärdiga med motsvarande förmåner inom KTP 1.

Om den försäkrade blir arbetsförmögen under efterskyddstiden och fortsätter att oavbrutet vara arbetsförmögen så att karenstiden uppnås för premiefrielseförsäkring respektive sjukpension gäller rätten till premiefrielse och sjukpension enligt den tidigare anställningen. Rätten till premiefrielse vid föräldraledighet upphör efter sista anställningsdagen.

Premiefrielsen och sjukpensionens storlek beräknas utifrån den pensionsmedförande lönen under den tolv månadersperiod som avslutas med sista anställningsmånaden.

Är den försäkrade partiellt arbetsförmögen vid anställningens upphörande fortsätter Premiefrielse och sjukpension att gälla för motsvarande grad av arbetsförmåga. För den del av försäkringen som vid denna tidpunkt inte är premiefriad gäller efterskydd i längst tre månader.

Efterskyddet förlängs om den försäkrade blir sjuk under tiden då efterskyddet gäller. Skyddet förlängs med lika många dagar som sjukdomen varar.

10. Avgifter och skatter

10.1 Avgifter

Under försäkringstiden uppkommer kostnader för administration och kapitalförvaltning. Folksam har rätt att ta ut av kollektivavtalsparterna vid var tid godkända avgifter.

10.2 Skatter

Inkomstskatt

Utbetalning av sjukpension beskattas som inkomst av tjänst. Folksam gör avdrag för preliminär skatt.

11. Fördelning av överskott

Överskott uppstår i verksamheten om utfallet av de försäkringstekniska antagandena blir mer gynnsamt än vad som antagits vid fastställande av premie. Folksams styrelse beslutar varje år, i enlighet med dessa villkor samt konsolideringspolicyn, om fördelning av överskott till försäkringstagare och försäkrade.

Överskott som uppstår i Folksams verksamhet för sjukpension och premiefrielse förs till den del av bolagets konsolideringsfond som utgör Folksams riskkapital. Medel i konsolideringsfonden som inte behövs för förlusttäckning, kostnader för garantibestämmelser enligt kollektivavtal eller andra ändamål enligt Folksams bolagsordning, kan fördelas till försäkrade och försäkringstagare.

För sjukpension betalas överskottet i första hand ut i form av pensionstillägg. Varje belopp blir garanterat först när det betalas ut. Storleken på pensionstillägget beräknas efter enhetliga principer inom varje kollektivavtal. I andra hand används överskottet för sänkning av premien. För premiefrielseförsäkringen används överskottet för sänkning av premien.

12. Skaderegistrering

Bolaget använder sig också av ett för försäkringsbranschen gemensamt skadeanmälningsregister (GSR). Detta register innehåller vissa uppgifter om skadan samt uppgift om vem som begärt ersättning och används endast i samband med skadereglering. Det innebär att bolaget får reda på om du tidigare anmält någon skada hos annat försäkringsbolag. Ändamålet med GSR är att tillhandahålla ett underlag till försäkringsföretag för att identifiera oklara försäkringsfall. Därigenom kan företagen motverka utbetalning av ersättningar som baseras på oriktiga uppgifter. Uppgifterna kan även användas i oidentifierad form för statistiska ändamål.

Personuppgiftsansvarig för GSR är Skadeanmälningsregister (GSR) AB, Box 24171, 104 51 Stockholm. Se www.gsr.se för mer information om den behandling av uppgifter som förekommer i registret.

13. Begränsning av ansvar

Folksam kan inte ställas till svars för ett meddelande eller ett dokument som fått felaktig lydelse, om rättelse vidtas så snart felet upptäckts.

Meddelande anses ha inkommit till Folksam den dag det ankomststämplats eller på annat sätt daterats hos Folksam.

Folksam är inte ansvarig för förlust som kan uppstå vid fördröjning av utredning rörande försäkringsfall på grund av krig, terrorattack, politiska oroligheter eller annan katastrofhändelse eller på grund av lagbud, myndighets åtgärd eller stridsåtgärd i arbetslivet. Förbehållet om stridsåtgärd i arbetslivet gäller även om Folksam självt är föremål för eller vidtar sådan stridsåtgärd.

14. Folksams behandling av personuppgifter

Folksam värnar om din personliga integritet och vill att du ska känna dig trygg i hur vi hanterar dina uppgifter. När du ingår ett försäkringsavtal med Folksam, behöver vi hantera dina personuppgifter för att kunna administrera försäkringsförhållandet, hantera anmälda skador, beräkna försäkringspremier eller för att tillhandahålla relevant information och marknadsföring till dig. De uppgifter vi behandlar kan vara ditt namn och adress, hälsoinformation, om det finns medförsäkrad, uppgifter om försäkringsfall och annan relevant information. Merparten av personuppgifterna samlas in från dig men vi kan även samla in uppgifter från en tredje part eller från offentliga källor. Personuppgifterna behandlas huvudsakligen för att visa kunna fullgöra våra åtaganden enligt försäkringsavtalet. Vi kan även behöva hantera uppgifterna för att fullgöra en rättslig förpliktelse, för att fastställa, göra gällande eller försvara ett rättsligt anspråk eller när vi har ett berättigat intresse av att hantera dina uppgifter.

Kontaktuppgifter till det Folksambolag som är ansvarig för hanteringen av dina personuppgifter finner du i ditt försäkringsbesked. Du kan från och med 25 maj 2018 även kontakta Folksams dataskyddsbud på dataskyddsbud@folksam.se.

Vi kommer att spara dina personuppgifter så länge vi behöver dem för att uppfylla det ändamål för vilka de samlats in. Därefter raderar vi uppgifterna.

Dina personuppgifter hanteras med sekretess enligt Folksams etiska regler. Dina adressuppgifter och grundläggande uppgifter om ditt avtal hanteras i ett för Folksambolagen gemensamt kundregister för bland annat automatiskt adressuppdatering och samordning av bolagens information och marknadsföring till dig. Vi kan även behöva lämna ut vissa personuppgifter till återförsäkringsbolag.

Om uppgifterna överförs till ett land utanför EU, säkerställer vi att sådan överföring är laglig, exempelvis genom att använda de standardiserade modellklausuler för dataöverföring som antagits av EU-kommissionen och som finns tillgängliga på EU-kommissionens webbplats.

Du har rätt att få information om vilka uppgifter som vi behandlar om dig, att få felaktiga uppgifter rättade, att begära att vi begränsar vår behandling och att dina uppgifter överförs till annan part samt invända mot den behandling vi utför. Du har även rätt att inge klagomål till ansvarig tillsynsmyndighet.

Läs mer om Folksams hantering av personuppgifter och dina rättigheter på folksam.se/personuppgifter.

15 Motverkande av penningtvätt och finansiering av terrorism

Folksam följer ett strikt regelverk för att förhindra att dess produkter och tjänster utnyttjas för finansiell brottslighet. Försäkringstagare, försäkrad och andra personer relaterade till försäkringsavtalet är skyldiga att förse Folksam med all nödvändig information och dokumentation med anledning av tillämplig lagstiftning.

Folksam har rätt att

- begränsa ett befintligt avtal samt vägra att ingå nytt avtal om förutsättningarna i första stycket inte är uppfyllda eller i de fall misstanke om penningtvätt eller finansiering av terrorism föreligger
- avsluta avtalsförhållandet om det på skälig grund kan misstänkas att nyttjandet av Folksams produkter eller tjänster utgör led i penningtvätt eller finansiering av terrorism
- dela information till andra bolag inom Folksamgruppen i syfte att upptäcka och motverka penningtvätt och finansiering av terrorism.

16. Ändring av försäkringsvillkor

Villkoren för sådan försäkring som är utformad enligt kollektivavtal mellan parter på arbetsmarknaden får anpassas till framtida ändringar i kollektivavtalet. Anpassning får även ske till sådana framtida ändringar av tillämpningen av kollektivavtalet som beslutas av kollektivavtalsparterna eller behörigt organ som är utsett av kollektivavtalsparterna, till exempel KTP-nämnd eller Pensionsnämnd.

Villkor för försäkring som är utformade enligt kollektivavtal ska vara godkända av kollektivavtalsparterna.

Förändringar i försäkringsvillkor kan göras av Folksam under avtalstiden om detta är nödvändigt med hänsyn till ändrad lagstiftning, myndigheters föreskrifter eller ändrad rättstillämpning. Ändringar kan även göras av annan anledning, om ändringen generellt sett inte kan anses innebära en betydande nackdel för försäkringstagarna eller andra förmånsberättigade.

Ändring av försäkringsvillkoren träder i kraft månaden efter den månad ändringen gjordes eller vid den tidpunkt som kollektivavtalsparterna bestämmer.

17. Tolkning av försäkringsvillkor

Folksam kan rådfråga KTP-nämnden eller Pensionsnämnden om tolkning av respektive pensionsöverenskommelse och bestämmelser i övrigt rörande försäkringarna.

Arbetsgivaren, den försäkrade eller efterlevande kan begära att fråga som angår honom/henne och som berör tolkningen av pensionsöverenskommelsen eller bestämmelser i övrigt avseende försäkringarna ska behandlas KTP-nämnden eller Pensionsnämnden.

18. Om du inte är nöjd

18.1 Vänd dig först till oss på Folksam

Om du har frågor om behandlingen av ditt ärende, ta i första hand kontakt med ärendets handläggare, som kan ge dig förklaringar och kompletterande upplysningar.

Om du skulle vilja gå vidare med ditt ärende, har du rätt att få det omprövat hos Folksam eller överprövat enligt nedan.

Genom konsumentvägledaren i din kommun, eller genom Konsumenternas bank- och finansbyrå eller Konsumenternas försäkringsbyrå kan du få vägledning i frågor som rör försäkring och sparande enligt nedan.

18.2 Din rätt till överprövning av ditt ärende

Om du inte är nöjd med Folsams beslut eller handläggning kan du begära att få ditt ärende prövat hos Kundombudsmannen Folksam. Om det därefter föreligger tvist kan du begära överprövning i allmän domstol.

Om ditt ärende gäller tolkning eller tillämpning av KTP 1 prövas din fråga i första hand av KTP-nämnden eller Pensionsnämnden. Om det därefter föreligger tvist har part i tvisten rätt att, till viss kostnad, hänskjuta frågan för slutligt avgörande till Pensionsskiljenämnden enligt pensionsplanens bestämmelser.

18.3 Kundombudsmannen Folksam

Kundombudsmannen Folksam är en fristående och opartisk instans som kostnadsfritt prövar de flesta försäkrings-, sparande- och skadeärenden. Anmälan måste göras inom ett år från det att Folksam lämnat slutligt besked.

Adress: 106 60 Stockholm

Telefon: 020-65 52 53

E-post: kundombudsmannen@folksam.se

folksam.se/kundservice/kundombudsmannen

18.4 Nämnder

KTP-nämnden

Berörd KTP-nämnd svarar för tolkningen av Bestämmelser för Kooperationens tilläggspension och är i övrigt rådgivande till försäkringsgivaren. Försäkrad, försäkringstagare eller ersättningsberättigad kan begära att fråga som angår honom ska tas upp till behandling i KTP-nämnden.

Adress:
Box 90 209
120 23 Stockholm
Telefonnummer: 020-650 111
E-postadress: info@pensionsvalet.se

Pensionsnämnden

Pensionsnämnden svarar för tolkningen av de bestämmelser som gäller för Pensionsplan för ombudsmän/funktionärer inom LO och LO-förbund och är i övrigt rådgivande till försäkringsgivaren. Arbetsgivare eller ombudsman/funktionär kan begära att fråga som angår honom eller henne ska tas upp till behandling i Pensionsnämnden.

Adress:
Box 90 209
120 23 Stockholm
Telefonnummer: 020-650 111
E-postadress: info@pensionsvalet.se

18.5 Allmän domstol

Tvist med Folksam kan prövas av tingsrätten. Om du har rättsskyddsförsäkring kan du få ersättning därifrån för en del av kostnaderna. Du måste i så fall kontakta advokat eller annat lämpligt ombud, som kan godkännas av Nämnden för Rättsskyddsfrågor (FNR).

18.6 Konsumentvägledning

Konsumenternas försäkringsbyrå

Konsumenternas försäkringsbyrå ger kostnadsfri vägledning i frågor som rör försäkring, men prövar inte enskilda tvister.

Adress: Box 242 15, 104 51 Stockholm
Telefon: 0200-22 58 00
konsumenternas.se

Konsumenternas bank- och finansbyrå

Konsumenternas bank- och finansbyrå ger kostnadsfri vägledning i frågor som rör sparande, men prövar inte enskilda tvister.

Adress: Box 242 15, 104 51 Stockholm
Telefon: 0200-22 58 00
konsumenternas.se

Kommunal konsumentvägledning

Kommunal konsumentvägledning finns i många kommuner och ger kostnadsfri hjälp i försäkringsärenden. Se din kommuns hemsida.

19. Begreppsförklaringar

Försäkrad

Försäkrad är den anställda på vars liv och hälsa försäkringen gäller. I fråga om rätten till pension avses varje försäkrad som försäkringstagare.

Försäkringsvillkor

Beskriver de regler som gäller för försäkringen. Innehåller bland annat upplysningar om vem som är försäkringsgivare, försäkringstagare samt vilka ersättningsmoment och ändringsmöjligheter som finns.

Försäkringsgivare

Försäkringsgivare som fysisk eller juridisk person har tecknat försäkring med.

Försäkringstagare

Fysisk eller juridisk person som har tecknat försäkring med försäkringsgivare eller som har övertagit en försäkring. För denna försäkring är det arbetsgivaren som är försäkringstagare.

Prisbasbelopp

Belopp som grundar sig på prisutvecklingen i samhället (konsumentprisindex) och som varje år bestäms av regeringen.

Inkomstbasbelopp

Belopp som förändras i takt med inflationen i Sverige. Inflationen mäts med hjälp av förändringen av konsumentprisindex (KPI) under en ettårsperiod.

Folksam kooperativa tjänstepensioner
106 60 Stockholm
020-485 485

Folksam